

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3478/2023. (XI. 7.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 39. § (2) bekezdés *h)* pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A meghatalmazott képviselő útján eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Indítványában az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése, II. cikke és a VI. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozva kérte a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 39. § (2) bekezdés *h)* pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [3] Álláspontja szerint a Rendelet 39. § (2) bekezdés *h)* pontja azért alaptörvény-ellenes, mert a törvény által előírt minimumra csökkenti a telekommunikációs eszköz útján való kapcsolattartási lehetőségeit. Az indítvány szerint az államnak a reintegrációs célok megvalósulása érdekében kötelessége biztosítani az elítéltek kapcsolattartáshoz való jogát. Az indítványozó kifejti, hogy a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Btv.) 175/B. § (1) bekezdése alapján a végrehajtási fokozatokra és rezsimekre vonatkozó szabályok szerint havonta legalább egyszer, alkalmanként legalább egy, legfeljebb két óra időtartamban jogosult telekommunikációs eszköz útján kapcsolattartásra. Ehhez képest a Rendelet 39. § (2) bekezdése szerint csupán havonta egy alkalommal hatvan perc időtartamban van lehetősége telekommunikációs eszköz útján kapcsolattartásra, mely időtartam kérelemre harminc perccel meghosszabbítható. Az indítványozó szerint a rendelet a törvény által megengedett akár havi 60 óra időtartamú kapcsolattartását a törvényi minimumra csökkenti. Ezért az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése és a VI. cikk (1) bekezdése sérül azzal, hogy törvény helyett rendelet korlátozza alapjogaiban.
- [4] Az indítványozó az Alaptörvény II. cikkének sérelmét is felveti, mert álláspontja szerint a rendeleti szabályozással és a kapcsolattartási idő törvényi minimumra csökkentésével megfosztják a családjával való kapcsolattartástól és a lelki szenvedéseit erősítik.
- [5] Az igazságügyi miniszter beadványában tájékoztatta az Alkotmánybíróságot az ügygel kapcsolatos álláspontjáról [Abtv. 57. § (1b) bekezdés].
- [6] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően tanácsban eljárva először azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [7] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 26. § (2) bekezdésére hivatkozva terjesztett elő alkotmányjogi panaszt.
- [8] Alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet benyújtani, az indítvány határidőben érkezett. Az indítványozó meghatalmazott képviselő útján jár el, a képviselő meghatalmazását csatolta.
- [9] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt határozott kérelem feltételeinek az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése vonatkozásában megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett jogszabályi rendelkezést, indokolja annak Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a megsemmisítését.
- [10] Ezzel szemben az alkotmányjogi panasznak az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése és a II. cikk sérelmét állító része – a következők szerint – nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában, valamint a 26. § (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek.

- [11] Az Abtv. 26. § (2) bekezdés szerinti alkotmányjogi panasz csupán az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére alapítható. Az indítványozó által megjelölt, sérülni vélt alaptörvényi rendelkezések közül az I. cikk (3) bekezdésében foglalt szabály az alapvető jogok korlátozására általában vonatkozó előírásokat tartalmazza, olyan alapjogot nem, amelyre alkotmányjogi panasz alapítható lenne, s illet az indítványozó sem állított {vö. 3484/2022. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [24]; 3152/2019. (VI. 26.) AB végzés, Indokolás [19]}.
- [12] Az indítvány az Alaptörvény II. cikkének sérelmét állító részében kizárólag az Alaptörvény rendelkezését jelöli meg, azonban nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra nézve, hogy a megjelölt jogszabályi rendelkezések pontosan miért és milyen összefüggésben vetik fel az Alaptörvény II. cikkének sérelmét. Mindezek a hiányosságok az Abtv. rendelkezései és az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján az indítványi elem érdemi elbírálásának akadályát képezik {3019/2023. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [23]–[24]; 3244/2022. (V. 18.) AB végzés, Indokolás [16]; 3548/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [44]; 3149/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [27]}.
- [13] 2.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 26. § (2) bekezdésében és a 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [14] Az Abtv. 26. § (2) bekezdés a) pontja alapján az Alkotmánybíróság eljárása akkor kezdeményezhető, ha alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül – bírói döntés nélkül – következett be sérelem.
- [15] Az indítványozó fegyház fokozatban tölti szabadságvesztés büntetését, így a Rendelet 39. § (2) bekezdés h) pontja szerinti telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartás szabályai vonatkoznak rá, közvetlen érintettsége megállapítható.
- [16] Az Abtv. 26. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltak szerint az alkotmányjogi panasz eljárás kezdeményezésének másik feltétele, hogy a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás nincs vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó kimerítette. Az állított sérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati lehetőség nem áll az indítványozó rendelkezésére, így az indítvány ennek a feltételnek is eleget tett.
- [17] 2.3. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}, azonban az Alkotmánybíróság az indítványozó ügyében – tekintettel arra, hogy az indítvány szerint bírói döntés nélkül következett be jogsérelem [Abtv. 26. § (2) bekezdés] – a második feltétel fennállását vizsgálta.
- [18] Az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozott azzal összefüggésben, a Rendeleti szabályok a Bvtv. rendelkezéseivel ellentétesen, a törvény szerinti minimum időtartamra csökkentik a telekommunikációs eszköz útján való kapcsolattartásának idejét családtagjaival, miközben az állam kötelessége – reintegrációs feladatainak ellátása során – biztosítani az elítéltek számára is a családjukkal való kapcsolattartás lehetőségét.
- [19] Az Alkotmánybíróság az indítványozó érvelésével kapcsolatban a következőkre mutat rá.
- [20] A Bvtv. rendelkezései alapján a fogvatartottak, a végrehajtási fokozatokra és rezsimekre vonatkozó szabályok szerint (egyéb kapcsolattartási módok mellett) havonta legalább egyszer, alkalmanként legalább egy, legfeljebb két óra időtartamban jogosultak telekommunikációs eszköz útján kapcsolattartásra. Ehhez képest a Rendelet (fegyház fokozatra vonatkoztatott) 39. § (2) bekezdése – miszerint havonta egy alkalommal hatvan perc időtartamban van lehetőség telekommunikációs eszköz útján kapcsolattartásra, mely időtartam kérelemre harminc perccel meghosszabbítható – az indítványozó által sem vitatottan a törvényi keretek között határozza meg a kapcsolattartás időtartamát a fegyház fokozatra nézve.
- [21] Másképpen szólva, a Rendelet a törvényi, lehetséges időtartamnál nem kevesebbet biztosít a fogvatartottak számára. Önmagában pedig az a körülmény, hogy a legszigorúbb végrehajtási fokozatban (fegyház) büntetésüket töltő elítéltek számára a Rendelet nem a törvény szerint (lehetséges) leghosszabb tartamú, hanem annak keretei közt maradó időtartamot biztosítja, nem vet fel az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése vonatkozásában olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely alapján az alkotmányjogi panasz a befogadhatósági feltételeknek megfelelne.
- [22] Következésképpen az indítvány nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [23] 3. Ekként az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/354/2023.

